

מומי כהן מנהל רפת חכציבה "אני אשמח אם נגיע להסכם ענפי שיהיה מקובל על כולם בענף"

ראובן זלץ

**רפת חכציבה היא עוד דוגמא
לשינויים רבים העוברים על ענף
הרפת בישראל ועל איך החלטות
כלכליות טובות, יכולות לשנות
מציאות מורכבת. מרפת שסימן
שאלה התנוסס מעל ראשה ועד
לשדרוגה והפיכתה לרפת איכותית
וטובה. מומי כהן מנהל הרפת "אנחנו
בשדרוג תמידי של הרפת וזוכים
להערכה רבה מחברי הקיבוץ ועל כך
אני מודה להם" •**

מומי כהן חבר קיבוץ יזרעאל, נשוי לעירית ואב לאייר יובל וגוני הוא רפתן וותיק, מוערך ומוכר. מעל ל-25 שנה מתהלך מומי בין סככות של רפתות, אוהב את עבודתו ולא שוכח לחייך. אדם שמהרגע הראשון שפוגשים בו, מייצר סימפטיה ונעימות. מומי עבד בעיקר ברפת יזרעאל ולפני כעשר שנים הגיע לרפת חכציבה ומאז הוא מנהל אותה בהרבה אהבה, חיוכים אך שלא תטעו לרגע, גם בהקפדה על הפרטים הקטנים ומבלי להתפשר על איכות העבודה. מומי "אנחנו מקפידים כל הזמן על שדרוג הרפת והנהלת חכציבה מאוד תומכת ועוזרת. רק לאחרונה החלפנו מערכת שלמה במכון החליבה הכולל עמדות חדשות, שדרגנו את התגים ועוד, כל הצידוד במכון הוא של אפיקמילק".

איך עובר הקיץ עד עכשיו?

"האמת, יחסית חודש אוגוסט דווקא דיי מפתיע לטובה עד כה אבל ברפת חכציבה הקיץ באופן כללי עובר יחסית טוב, הודות לצינון אינטנסיבי של הפרות ובכלל כל הממשק ברפת הוא קפדני והדוק ולכן הייצור יחסית מאוד גבוה בחודשי הקיץ".

כשאתה אומר מקפידים על הממשק, למה אתה מתכוון?

"הדבר שמבחינתי הוא החשוב ביותר ברפת, זה הקביעות, האבסת הפרות בזמן קבוע, זמני חליבה קבועים, קירובי אוכל, זמני מקלחות, ניקוי מדרכים, אלו לדעתי ההבדלים

הקפדה על ממשקים קבועים. מומי כהן

מכון חליבה בוהק מניקיון כחלק מהתפיסה הכוללת

מתמיד עם מרכז המזון. אני שמח לומר כי יש לנו קשר טוב עם מרכז המזון ואנחנו עובדים בשיתוף פעולה מלא, תוך הקפדה על חומרי גלם איכותיים שזה אלמנט חשוב למנה שמוגשת לפרה. משאית החלוקה מגיעה פעם ביום ולאחר מכן ישנם קירובים תכופים, לפחות 12 פעמים ביום. בבוקר מתחילים באבוס נקי ומרגע החלוקה יש ממשק קבוע לקירוב האוכל."

המשך בעמוד 62 <

הקטנים שעושים את ההבדל הגדול. פרות אינן אוהבות מצב של חוסר וודאות."

ומה באמת בנושא התזונה?

"אנחנו מאוד מעורבים בנושא הזנת הפרות, ונמצאים בקשר

בקירוב גם רפתיני
הצפון יוכלו להצטרף
למעל 100 רפתות
שבחרו לשלב את
הגנטיקה של פירון
בטיפוח העדר

פירון PIRYON

פירון עולים לצפון!

- ✓ חמ"מ גבוה יותר
- ✓ שיפור משמעותי ב-% מוצקים
- ✓ שיפור ניכר בתכונות המשנה
- ✓ שיפור גופני ברמה אמריקאית
- ✓ המלטות קלות יותר
- ✓ מבחר ענק של פרים
- ✓ טיפוח לפי הנבחרת שמתאימה לרפת שלך
- ✓ כל הפרים מופיעים חמינים לשידוך ב"נטע"
- ✓ ניתן לשלב יחד עם הטיפוח הקיים

דרור פורת 052-8967648 משרד 077-4503800 piryonge@gmail.com

צוות רפת חפציבה

רפת חפציבה – תעודת זהות

רפת חפציבה הוקמה בסוף שנות העשרים ועברה למיקומה הנוכחי (מחוץ לגדר הקיבוץ) באמצע שנות החמישים.. מכסת הרפת היא 3.6 מיליון ליטר וחרגות של כחצי מיליון ליטר בשנה. 360 פרות, 315 חולבות, 3 חליבות ביום, מכון חליבה שדירת דג 14 כפול 2. מזון ממרכז מזון מילובר תל יוסף, חלב משווק לתנובה. 8 עובדים במשרה מלאה מתוכם 2 נפאלים במסגרת חילופי סטודנטים, עובד תאילנדי והשאר ישראלים.

כמה רפת בסדר גודל כזה מפעל ריווחי ?

"תשמע אנחנו מרוויחים בכבוד ובעבודה קשה, אם כי זה הולך ונעשה קשה משנה לשנה. אם אתה שואל אותי אם כיום משתלם לבנות רפת חדשה בקיבוץ, הייתי אומר לך שלא וזה אך רק בגלל חוסר הוודאות מפני העתיד. גם אנחנו כעת לא יודעים מה לעשות, להגדיל או לצמצם את גודל העדר וזה בהחלט מקשה על כל התכנון העתידי".

עתיד לא ידוע

רפת חפציבה ידעה קשיים לא מעטים לאורך הדרך, היו גם מחשבות על המשך דרכה, אך לבסוף, החליטו חברי הקיבוץ, להשאיר ובשנים האחרונות הרפת נהנית משקט כלכלי ונחשבת לרפת איכותית וטובה, המנוהלת היטב. אך אם יש בעיה המעיבה על המצב, זו בעיית כוח האדם והמשאב האנושי.

בעיית כוח האדם קשה מבחינתך?

"כן, בהחלט, אולי הבעיה הקשה ביותר כיום בענף ובחקלאות בכלל. ירינו לעצמנו ברגל בנושא הזה, חלק מתוצאה של לחצים שהעמיסו עלינו הממשלה והרגולציה, הגענו למצב שפשוט לא מתגמל ולא משתלם לעבוד ברפת ובכלל בכל ענפי החקלאות. כיום קשה מאוד לגייס כוח אדם מיומן, ניתן לומר שזה אפילו על גבול הבלתי אפשרי. הרי בינינו, מי ירצה לבוא לעבוד היום ברפת או בחקלאות, הישראלים רוצים תגמול וכיום במצב החקלאות קשה ביותר להציע להם תגמול ראוי ועתיד. זו חייבת להיות מדיניות ממשלתית שתפעל בנושא, כי רק אנחנו לבד לא נוכל לייצר סל הטבות ותגמול ראוי לעובדים ראויים לענף, בטח שלא להביא צעירים שיראו את עתידם ברפת".

בו נדבר קצת על ממשקים, איך ממשק החליבה שלכם?

"אצלנו זה נושא מאוד מאוד חשוב, מאוד מקפידים על עמידה בזמנים. בכל שלב שלנו בהכנת הפרה לחליבה הרפתן לוחץ על כפתור המחובר לשעון הסופר אחורה בין 20 ל-30 שניות ועד שהוא לא מצלצל הרפתן לא עובר לשלב הבא, טבילה, ניגוב הרכבה, מאפשר לפרה להיות מוכנה בצורה טובה לשלב החליבה ושחרור החלב. הדבר כלל אינו נתון לשיקול דעת החולב. זה לצד דאגה והקפדה על מרבצים נקיים, קילטור יום יומי וניקיון כללי ברפת".

ממשק הצינון

"אנחנו מצננים מסביב לשעון, מתחילים בערך מחודש אפריל וממשיכים עד סוף חודש אוקטובר לעיתים אפילו עד לחודש נובמבר. הממשק כולל מאווררים בסככות, מערכת ערפול בלחץ וחסר צינון, הצינון כולל 3 פעמים ביום חוץ מהחליבות עצמן" וכולל גם את צינון קבוצת הפרות ביובש.

אנטיביוטיקה ובטיחות ביולוגית

"מקפידים מאוד בנושא כולל השמירה על סניטציה וניקיון. אנחנו בהחלט מודעים מאוד לנושא ופועלים בהתאם

התקנות החדשות של הממשלה, העניין בהחלט בטיפול ובראש סדר העדיפויות".

ראיתי שגם אתם הצטרפתם לטרנד הסולרי?

"בהחלט, אנחנו פשוט מנצלים את משאב הגגות, זה גם ירוק גם חוסך עלויות ובעתיד אולי אף נרוויח כמה גרושים. אך עצם השימוש באנרגיה של השמש, זה בהחלט דבר מבורך, אנחנו בעד איכות סביבה".

עתיד הענף?

"שאלה קשה, אני מאוד מקווה שהממשלה תתעשת, הרי לא מדובר כאן רק בייצור חלב. כל המצב הזה לא נראה לי הגיוני, ביטול התכנון לצד רפתות ומכסות חדשות שניתנו לישובים ובצל איומי האוצר, הדבר יגרום לקריסת הענף כפי שקרה לענפי חקלאות אחרים. מדינת ישראל חייבת לשמור על ענף החלב מכל הסיבות הכי נכונות, כולל הביטחון התזונתי וכן, גם ציונות ושמירה על שטחי המדינה. אנחנו כעת בחשש מהשקעות גדולות ויש דאגה אמיתית מאיומי האוצר ומהעתיד. חוסר וודאות זו הרעה החולה של כל מפעל כלכלי ויש תמיד את השאלה האם להמשיך להשקיע ולהתקדם או לעצור ולהמתין. הבעיה היא שכשעוצרים את ההתקדמות, בעצם הולכים אחורה".

ודעתך על ההסכם שלא הוסכם?

"תשמע, בינתיים זה לא משפיע אבל אנחנו לא יודעים איך בדיוקל תכנן את השנה הבאה. זהו חוסר אונים מוחלט. זה גם גורם לדה מורליזציה בענף ובציבור החקלאים. אני מצפה שמי שצריך לקבל החלטות שיעשה את זה וכמה שיותר מהר. ורוצה מילה בנושא הרפתות המשפחתיות, חבריי המושבניקים חייבים להבין כי כל החיים הם פשרות וצריך למצוא את הדרך האופטימלית בתוך המציאות שנגזרה עלינו. אין אדם שקם בבוקר ושאינו מתפשר אני מאוד מקווה שנצליח להגיע להסכם שיהיה מקובל על כולם ושיתן תקווה ועתיד טוב יותר לכל הרפתות בענף".

אם היית פוגש את שר האוצר, מה היית אומר לו?

"הייתי אומר לו שישמר את נושא תכנון ענף החלב ובאופן אישי אני חייב לומר שמטריד אותי מאוד נושא עתיד החקלאות הישראלית וכמובן ענף החלב שבו תלויות המון משפחות. מעבר לפן הכלכלי, יש כאן עניין של ציונות והתיישבות וערכים ואני מאוד מקווה שהמדינה תבין כי החקלאות בכלל וענף החלב בפרט הינם חשובים לעתידנו כמדינה, ושוב, לא רק בגלל הערך הכלכלי".

מילה לסיום?

"כן בהחלט, אני גאה להיות במקום הזה, וחלק מהאוכלוסיה כאן, אני מעריך מאוד את האנשים שאני עובד איתם ואת אנשי קיבוץ חפציבה. זה אינו מובן מאליו שלמרות הקשיים עדיין יש רוח גבית טובה, פרגון והערכה על העבודה שאנחנו משקיעים. הייתי שמח ששרי הממשלה יגיעו מדי פעם לעמק שלנו ובכלל לפריפריה ויראו את החקלאים, הרפתנים, את עבודתנו ואת מה שהקמנו כאן בעשר אצבעות, אולי הם יבינו קצת מה זה להיות חקלאי בישראל של שנת 2018. אני רוצה להודות לצוות העובדים המסור של הרפת ורוצה להדגיש כי דבר אינו מובן מאיליו". ▲

תבנית נוף הציונות

זה לא סוד שהדרך לעמק יזרעאל, בואכה לעמק בית שאן, הינה דרך אהובה עלי במיוחד, כמו גם האזור כולו. למדנו אותו ועליו בשיעורי אזרחות והיסטוריה, על ההתעקשות להיאחז בקרקע, המלחמה הבלתי מתפשרת, הקורבנות. כיום, שדות פרוסים לכל האורך והרוחב, קיבוצים, מושבים, כפרים, בהם מתגוררים אנשי אדמה וחקלאים, המתעקשים להיאחז בכל כוחם בפרנסתם למרות המצב המורכב והאבסורדי שבו ממשלת ישראל לא רואה בחקלאות, ערך לאומי. כאן בעמקים, בין בית אלפא לנהלל, תבנית נוף הציונות פרוסה לצידי הדרכים, ציונות ישנה וטובה הנאבקת על זכותה להמשיך ולהתקיים ולהישאר רלוונטית במציאות משתנה. ארץ ישראל!

לתקנות ולדרישות בכל הקשור לשמירה על רווחת הפרה, בריאות העדר ובטיחות ביולוגית. הרפת מגודרת וסגורה עם שער בכניסה.

איך אתם מבחינת ביוב ושפכים?

"אנחנו בתהליך התחברות למט"ש בית שאן ובכלל בבדיקה של מתקן טיפול להורדת העומסים הביולוגים של השפכים. נכון לעכשיו יש לנו בריכות חמצון ובעתיד הקרוב נוסיף גם מתקן שיתאים לצרכים שלנו ויתאים לתקנות הדרשות על פי החוק. ואנחנו לוקחים יועץ שיעזור לנו להגיע להחלטה הנכונה לגבי איזה מתקן אם בכלל אנחנו צריכים ברפת לאור